

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

Хмельницький фаховий коледж

Циклова комісія соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Хмельницького фахового коледжу
Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

„01” 09 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.4 Педагогіка

освітня програма Фізична культура і спорт
(назва освітньої програми)

освітнього рівня фаховий молодший бакалавр
(назва освітнього рівня)

галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) А7 Фізична культура і спорт
(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____
(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький фаховий коледж
(назва навчально-виховного підрозділу)

Від дисципліни: обов'язкова

Обсяг, кредитів: 90/3

Форма підсумкового контролю: д. залік

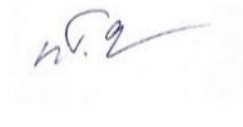
Хмельницький 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка»для здобувачів освіти за галуззю знань А Освітаспеціальністю А7 Фізична культура і спорт

„28” серпня 2025 року – 33 с.

Розробники:**Польовик Ольга Віталіївна** – к.пед.н., спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу**Викладачі:****Польовик Ольга Віталіївна** – к.пед.н., спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії
соціально-економічних та
загальноосвітніх дисциплінОлександр ГАЛКОРобочу програму погоджено з керівником робочої групи з розробки та розвитку
ОПП Фізична культура і спорт (2025 р.)

(назва освітньої програми)

„28” серпня 2025 року

Керівник робочої групи
з розробки та розвитку
ОПП «Фізична культура і спорт»Володимир ПУЧА

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

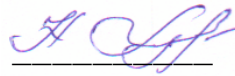
Навчальний рік	20_ /20_	20_____/20	
Дата засідання циклової комісії			
№ протоколу			
Підпис голови циклової комісії			

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <http://vo.uu.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28371>
(вказати адресу)

Робочу програму навчальної дисципліни перевірено

„01” вересня 2025 року

Завідувач відділу освітньої діяльності
Хмельницького фахового
коледжу Університету «Україна»

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	Вид дисципліни обов'язкова	
	Спеціальність А7 Фізична культура і спорт	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: фаховий молодший бакалавр	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
14 год.		4 год.	
Лабораторні			
–		–	
Самостійна робота			
60 год.		80 год.	
Індивідуальні завдання:			
Вид семестрового контролю: д. залік			
Частка аудиторних занять становить: для денної форми навчання – 33,3% для заочної форми навчання – 66,6%			

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання. Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни „Педагогіка” засвоєння знань про теоретичні основи сучасної педагогічної науки, а також умінь, які необхідні для ефективної організації навчання і виховання учнів в умовах сучасного суспільства.

Завдання:

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни „Загальна педагогіка” є:

- ознайомити студентів з категорійним апаратом педагогіки;
- формування умінь і навичок управління в галузі освіти;
- ознайомити з технологією навчання та виховання;
- засвоєння принципів та підходів до організації сучасної освіти;
- розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування;
- формування навичок організації самостійної роботи студентів у навчанні;
- набуття навичок та прийомів прийняття управлінських рішень, адекватних умовам ринкового освітнього середовища;
- надати допомогу майбутнім фахівцям у професійній діяльності, знаходженні ефективних способів впливу на аудиторію, пізнанні індивідуально-психологічних особливостей людини, здійсненні заходів, спрямованих на згуртованість трудового колективу, запобігання конфліктним ситуаціям тощо.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні педагогічні поняття, перелік яких подається до кожної програми;
- основні положення сучасних педагогічних теорій, які ґрунтуються на особистісно-орієнтованому розвивальному підході;
- методологічні основи процесу виховання та навчання, їх сутності;
- психологічні основи навчання й виховання;
- наукові методи діагностики вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- зміст, форми і методи навчання, активізації пізнавальної діяльності особистості;

- педагогічні основи формування та управління розвитком колективу;
- функціонування освітньої системи в країні.

вміти:

- проводити навчально-виховну роботу з учнями у відповідності до основних педагогічних закономірностей і принципів;
- планувати педагогічну діяльність, ставити мету і задачі, намічати близькі, середні і віддалені перспективи;
- застосовувати у практичній діяльності основні форми організації виховання і навчання учнів шкіл і позашкільних навчальних закладів;
- використовувати в практичній роботі методи і засоби виховання та навчання, обираючи оптимальне співвідношення для конкретних ситуацій;
- ефективно керувати діяльністю і спілкуванням учнів у колективі в процесі уроку та виховних заходів;
- організувати колектив учнів на виконання певних задач, аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів та учнівські колективи, виявляти причини відставання у навчанні, недоліки проведення і намічати ефективні засоби щодо їх подолання;
- займатися самоосвітою, використовувати у практичній діяльності досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, проводити доступні педагогічні дослідження, проявляти творчий підхід до справи, не допускаючи формалізму і шаблону в педагогічній діяльності;
- ефективно виконувати функції класного керівника, організувати позакласну і позашкільну роботу з учнями, а також роботу з батьками, громадськими організаціями, органами учнівського самоврядування.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	ЗК 8
ОК 2.4.	+

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	СК2	СК6
ОК 2.4.	+	+

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми”

	ПРН 4	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 9	ПРН 18
ОК 2.3.	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Дидактика – теорія освіти та навчання

Тема 1. Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука

Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл. Виховання в Стародавній Греції. Спартанська та Афіньська система виховання. Виховання у Стародавньому Римі. Основні педагогічні погляди Я.-А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, А. Дістервега, Й.-Г. Песталоцці, А.С. Макаренка, К.Д. Ушинського, В.О. Сухомлинського. Визначення педагогіки як науки. Основні функції педагогіки. Педагогічні категорії. Розділи педагогіки. Методи педагогічного дослідження.

Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти.

Дидактика як теорія навчання й освіти. Становлення гуманістичної й особистісно-орієнтованої парадигми навчання й освіти в педагогічній науці. Визначення сутності навчання та його особистісно-орієнтованого змісту. Основні характеристики особистісно-орієнтованого навчання. Процес навчання як цілісна система, його двосторонній характер, гносеологічна і психологічна основи навчання, структурні елементи навчання: мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати.

Структура діяльності вчителя в навчальному процесі; навчання – як система пізнавальних дій учнів, спрямованих на вирішення завдань навчання; структура процесу засвоєння навчальної інформації; різні підходи до його організації.

Тема 3. Методи і засоби навчання.

Поняття: метод і прийом навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності школярів. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Характеристика методів контролю й самоконтролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності. Шляхи посилення освітніх, виховних, розвиваючих функцій методів навчання.

Вибір методів навчання. Методичний арсенал учителя. Методики учителя як узагальнена характеристика його індивідуального стилю викладання.

Засоби навчання. Класифікація й характеристика засобів навчання. Комп'ютер як засіб навчання. Поняття та функції дидактичних засобів. Класифікація дидактичних засобів. Візуальні засоби навчання. Аудіальні засоби навчання. Аудіовізуальні засоби навчання. Дидактичні засоби в боротьбі із невдачами в навчальній роботі. Вимоги до сучасного шкільного підручника. Методика використання дидактичних засобів на уроках.

Тема 4. Форми організації навчання.

Поняття про форми організації навчання. Розмаїття форм навчання. Індивідуальні, фронтальні, групові, колективні форми організації навчання. Поняття «система навчання». Характеристика класноурочної й кредитно-модульної систем навчання. Системи індивідуального, індивідуалізованого, взаємного, масового навчання і їхній розвиток у дидактиці. Можливість реалізації систем навчання в сучасній школі. Тенденція розвитку й удосконалення форм навчання.

Змістовий модуль 2. Основи теорії виховання

Тема 5. Суть процесу виховання.

Історія демократичного виховання. Особливості сучасного виховання. Структурні елементи процесу виховання. Закономірності процесу виховання

Історія виникнення самовиховання. Теорія самовиховання. Методика самовиховання.

Історія виникнення перевиховання. Теорія перевиховання. Основні положення методики перевиховання. Виявлення результатів виховання та шляхи підвищення його ефективності. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 6. Виховання особистості в колективі.

Роль колективу у формуванні особистості. Виховання особистості в колективі – провідна ідея системи виховання. Колектив, його ознаки та структура. Поняття «виховний колектив». Ознаки колективу. Динаміка й етапи розвитку колективу. Структура виховного колективу в школі. Загальношкільний і первинний колектив, їх взаємозв'язок. Шляхи формування колективу. Колективна діяльність, самоврядування, здорова громадська думка, традиції, перспективи, принцип паралельної педагогічної й індивідуальної дії. Педагогічне керівництво процесом формування колективу. Особливості керівництва різновіковими колективами.

Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами

Трактовка понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «педагогічний менеджмент». Керівництво, внутрішньошкільне керівництво, внутрішньошкільний менеджмент; загальні принципи керівництва педагогічними системами (демократизація й гуманізація, систематичність і цілісність, раціональне поєднання централізації та демократизації, єдність єдиноначальності й колективності, об'єктивність і повнота інформації в керівництві педагогічними системами); школа як педагогічна система й об'єкт наукового керівництва.

Тема 8. Методична робота та планування в школі.

Поняття про методичну роботу. Шляхи, засоби й методи розвитку педагогічного мислення, педагогічних умінь та педагогічних здібностей учителя. Основні форми методичної роботи в школі. Методи й форми організації самоосвіти та самовиховання вчителя.

Специфічні особливості організації методичної роботи в гімназіях і ліцеях (науковий характер, спрямованість на розробку шкільного компонента навчального плану, освоєння нових навчальних програм, створення авторських програм та ін.). Науково-методична рада – центр методичної роботи в гімназіях і ліцеях. Діяльність заступника директора з науково-методичної роботи, психолога, організатора, науково-методичного консультанта. Форми методичної роботи в гімназіях і ліцеях.

Педагогічне діагностування як засіб виявлення кращого досвіду і недоліків в організації навчально-виховної роботи школи. Етапи діагностування методичної роботи в школи. Перший етап: інструктаж заступника директора; роздача анкет і їх заповнення; аналіз і виявлення досвіду, якій заслуговує на впровадження, а якій викликає труднощі; планування форм і методів роботи з учителями. Другий етап: діагностування на районному (міському) рівні; складання єдиної діагностичної карти району (міста); визначення форм методичної роботи для кожної категорії педагогічних працівників. Третій етап: на основі аналізу діагностичної карти району (міста) планування проблемних курсів, семінарів, науково-практичних конференцій.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:
вступ до спеціальності.

Міжпредметні зв'язки: філософія, психологія.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Дидактика – теорія освіти та навчання															
Тема 1. Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука.	8	2	–	–	–	–	6	8	2	–	–	–	–	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти	10	2	2	–	–	–	6	10	2	–	–	–	–	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 3. Методи і засоби навчання	10	2	2	–	–	–	6	10	–	2	–	–	–	8	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Тема 4. Форми організації навчання	10	2	2	–	–	–	6	10	–	–	–	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання глосарію на тему
Модульний контроль	2	–	–	–	–	–	2	2	–	–	–	–	–	2	
Разом за змістовим модулем 1	40	8	6	–	–	–	26	40	4	2	–	–	–	34	
Змістовий модуль 2. Основи теорії виховання															
Тема 5. Суть процесу виховання	10	2	2	–	–	–	6	10	2	–	–	–	–	8	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 6. Виховання особистості в колективі	8	2	2	–	–	–	6	8	–	2	–	–	–	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання глосарію на тему
Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами	10	2	2	–	–	–	6	10	–	–	–	–	–	10	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 8.	10	2	2	–	–	–	6	10	–	–	–	–	–	10	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для

Методична робота та планування в школі															самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8	-	-	-	26	40	2	2	-	-	-	36	
Усього годин	80	16	14	-	-	-	60	80	6	4	-	-	-	70	
ІНДЗ	10	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	-	10	ІНДЗ: реферат
Усього годин	90	16	14	-	-	-	60	90	6	4	-	-	-	80	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Педагогіка”

Разом: 90 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 60 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	<i>Дидактика – теорія освіти та навчання</i>				<i>Основи теорії виховання</i>			
Кількість балів за модуль	30 балів				35 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	<i>Тема 1. Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука.</i>	<i>Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти</i>	<i>Тема 3. Методи і засоби навчання</i>	<i>Тема 4. Форми організації навчання</i>	<i>Тема 5. Суть процесу виховання</i>	<i>Тема 6. Виховання особистості в колективі</i>	<i>Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами</i>	<i>Тема 8. Методична робота та планування в школі</i>
Теми практичних занять	1		2	3	4	5	6	7
	<i>Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти</i>		<i>Тема 3. Методи і засоби навчання</i>	<i>Тема 4. Форми організації навчання</i>	<i>Тема 5. Суть процесу виховання</i>	<i>Тема 6. Виховання особистості в колективі</i>	<i>Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами</i>	<i>Тема 8. Методична робота та планування в школі</i>
	5 балів		5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Самостійна робота	15 балів				15 балів			
ІНДЗ					25 балів			
у т.ч. додаткові курси за тематикою дисципліни (неформальна освіта)					20 балів			
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)							
Підсумковий контроль	Д. залік							

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти	2
2	Методи і засоби навчання	2
3	Форми організації навчання.	2
4	Суть процесу виховання	2
5	Виховання особистості в колективі	2
6	Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами	2
7	Методична робота та планування в школі	2
Разом		14

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**10 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**10 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**5 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**25 балів**);
- Участь у науковій студентській конференції (**20 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **25 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Основні етапи розвитку і становлення дидактики в історії педагогічної науки.
2. Актуальні проблеми розвитку дидактики в системі національної педагогічної думки.
3. Тенденції розвитку сучасної дидактики в зарубіжній педагогіці.
4. Навчання і розвиток особистості.
5. Шляхи і засоби формування мотивів навчання.
6. Проблема визначення, реалізації та контролю цілей навчання.
7. Особливості формування пізнавальних інтересів учнів.
8. Проблемне навчання з погляду соціальних завдань формування особистості.
9. Модульне навчання та його особливості.
10. Аксиоматичний характер педагогічних процесів.
11. Сутність основних принципів навчання та правила їх реалізації.
12. Досвід диференціації змісту освіти в світовій освітянській практиці.
13. Особливості побудови навчальних планів в загальноосвітніх школах та закладах освіти нового типу.
14. Характеристика змісту та змін навчальних програм /за фахом/.
15. Проблема класифікації методів навчання.
16. Творчий підхід до застосування методів навчання в сучасній школі.
17. Логічні засади навчального процесу.

18. Проблема формування наукових понять в учнів.
19. Проблема формування умінь та навичок в учнів.
20. Розвиваюча функція навчання.
21. Виховні аспекти навчального процесу.
22. Освітня функція навчання та проблеми її реалізації.
23. Проблема вибору оптимальних методів навчання.
24. Вплив системи методів навчання на розвиток мислення учнів.
25. Особливості застосування в навчальному процесі методів проблемного навчання.
26. Особливості становлення та розвитку форм навчання в історії школи та педагогічної науки.
27. Розвиток класно-урочної системи навчання.
28. Психолого-педагогічні вимоги до сучасного уроку.
29. Проблема моделювання уроків.
30. Особливості аналізу і оцінки педагогами-новаторами навчальної діяльності учнів.
31. Виховна функція оцінки.
32. Модульно-рейтингова система навчання.
33. Історія розвитку теорії та практики використання оцінок в навчальному процесі.
34. Особливості застосування тематичного підходу до оцінки знань, умінь та навичок учнів.
35. Методика і техніка оцінки навчальної діяльності учнів.
36. Методика і техніка підготовки вчителя до уроку.
37. Використання аналогій в навчальному процесі.
38. Діалогічні методи на уроці.
39. Особливості застосування монологічних методів на уроці.
40. Організація самостійної роботи учнів.
41. Вивчення результатів процесу навчання.
42. Тестовий метод дослідження результатів навчання, діагностика навчального процесу.
43. Дидактичні умови ефективного використання краєзнавчого матеріалу в навчальному процесі.
44. Дидактичні засади керівництва гуртковою роботою учнів.
45. Виховання як історична категорія, складова освіти.
46. Всебічний і гармонійний розвиток особистості – мета виховання.
47. Загальнолюдські цінності виховання.
48. Національне виховання, його пріоритети.
49. Комплексний підхід до виховного процесу.
50. Питання морального виховання в народній педагогіці.
51. Народна педагогіка про трудове виховання.
52. Проблема всебічного гармонійного виховання в її історичному розвитку.
53. Взаємозв'язок між моральним та трудовим вихованням.
54. Аналіз типів виховання в залежності від мети виховання.
55. Проблема співвідношення між метою та результатом виховання.

56. Вплив соціальних та біологічних чинників на процес виховання.
 57. Соціальне середовище та його вплив на процес виховання.
 58. Соціалізація особистості як результат виховної роботи школи, родини, громадськості.
 59. Виховання та процес розвитку особистості.
 60. Методи виховання. Проблема оптимального вибору методів виховання. Застосування засобів виховання в діяльності класного керівника.

Додаткові курси в рамках ІНДЗ

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

<https://ed-era.com/courses/>

<https://www.enableme.com.ua/ua/article/najkrasi-bezkostovni-onlajn-kursi-dla-ukrainciv-11573>

<https://www.edx.org/>

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	15 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	3 бали
Разом		25 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 25-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
20 – 25	відмінно	5	A	відмінно
12 – 19	добре	4	BC	добре
10 – 11	задовільно	3	DE	задовільно

0 – 9	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання
-------	--------------	---	----	--

4.3.3. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука.	6
2	Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти	6
3	Методи і засоби навчання	6
4	Форми організації навчання	6
Модульний контроль		2
5	Суть процесу виховання	6
6	Виховання особистості в колективі	6
7	Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами	6
8	Методична робота та планування в школі	6
Модульний контроль		2
ІНДЗ		10
Разом		60

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Дидактика – теорія освіти та навчання			
Тема 1. Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука. (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	15	I
Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		II-III
Тема 3. Методи і засоби навчання (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		IV-V
Тема 4. Форми організації навчання (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття		VI
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VII
<i>Всього: 26 год.</i>	<i>Всього: 20 балів</i>		
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології та методи навчання у вищій школі			
Тема 5. Суть процесу виховання (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	15	VIII
Тема 6. Виховання особистості в колективі (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		IX
Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		X-XI
Тема 8. Методична робота та планування в школі (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XII-XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 26 год.</i>	<i>Всього: 20 балів</i>		

Індивідуальна робота: 10 год.	навчально-дослідна	Реферат	25	XV
Разом: 60 год.		Разом: 65 бали		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „Загальна педагогіка” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліди).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

- Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

- Методика викладання навчальної дисципліни — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адапованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для

таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чуять мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового

апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „Педагогіка” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за

	знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	зараховано	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	не зараховано	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
1.1. Робота на семінарському і практичному занятті	5	3	15	4	20
1.2. Виконання завдань для самостійної роботи	15	1	15	1	15
1.3. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			35		40
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 75					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 25 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу				20	
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики				20	
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки				5	
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу				25	
2.5. Участь у науковій студентській конференції				20	
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе				10	
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)				25	
Разом				25	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 25					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100					

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Педагогіка як наука про виховання людини. Виникнення і становлення педагогіки.
2. Система педагогічних наук. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Методи педагогічних досліджень.
4. Учень як об'єкт і суб'єкт виховання. Структура особистості.
5. Роль соціального фактору в розвитку особистості.
6. Роль виховання у розвитку особистості. Натуралістична та технократична концепції виховання.
7. Теорії розвитку особистості.
8. Поняття про педагогічний процес, його структура.
9. Мета виховання, її розвиток в історії педагогіки. Ієрархія виховних цілей.
10. Моральне виховання учнів.
11. Естетичне виховання.
12. Трудове виховання і професійна орієнтація учнів.
13. Національне виховання.
14. Фізичне виховання.
15. Вимоги до особистості вчителя. Педагогічні здібності.
16. Поняття педагогічного спілкування, його функції. Стили педагогічного спілкування.
17. Авторитет вчителя та умови його формування.
18. Дидактика, її функції та завдання. Виникнення та розвиток дидактики. Актуальні проблеми сучасної дидактики.
19. Основні дидактичні системи.
20. Процес навчання, його етапи та структура.
21. Зв'язок між навчанням та пізнавальним розвитком особистості.
22. Мотивація учіння, дидактичні умови її формування.
23. Етапи та рівні засвоєння знань.
24. Принципи навчання, їх характеристика.
25. Зміст освіти. Навчальний план, навчальна програма, підручник, посібник.
26. Теорії змісту освіти.
27. Метод і прийом навчання. Класифікація методів навчання. Вибір оптимальних методів навчання.
28. Словесні, наочні та практичні методи навчання.
29. Методи навчання за характером пізнавальної діяльності учнів..
30. Правила і способи створення проблемних ситуацій у навчанні.
31. Програмоване навчання. Типи програм і принципи їх побудови.
32. Типологія і характеристика засобів навчання. Використання комп'ютерів у навчанні.
33. Контроль у навчанні, його функції та види.
34. Методи контролю навчання. Тести успішності. Форми тестових завдань.
35. Форми організації навчання. Історичний розвиток форм навчання.
36. Індивідуалізація та диференціація навчального процесу.

37. Урок як основна форма організації навчання в школі. Типи та структура уроків.
38. Підготовка вчителя до уроку.
39. Форми організації навчальної діяльності учнів на уроці.
40. Позаурочні та позашкільні форми організації навчання.
41. Домашня робота учнів, її дидактичні функції і правила організації.
42. Виховання як компонент педагогічного процесу. Його особливості та етапи.
43. Вихованість особистості. Показники та методи діагностування вихованості учнів.
44. Принципи виховання, їх характеристика.
45. Метод і прийом виховання. Класифікація методів виховання.
46. Характеристика методів впливу на підсвідомість вихованця.
47. Характеристика методів виховання через звернення до свідомості вихованців.
48. Характеристика методів виховання через організацію діяльності та поведінки вихованців.
49. Методи оцінювання та корекції поведінки учнів.
50. Форма виховання. Типологія форм виховання, їх характеристика. Технологія підготовки і проведення виховного заходу..
51. Колектив, його ознаки та етапи розвитку. Педагогічне керівництво формування колективу.
52. Виховання особистості в колективі. Розробка теорії колективу в працях А.С. Макаренка і В.О. Сухомлинського.
53. Організація самовиховання учнів.
54. Взаємодія школи і сім'ї у вихованні дітей.
55. Виховання школярів у дитячих і молодіжних самодіяльних організаціях.
56. Поняття про важковиховуваність. Типи важковиховуваних дітей.
57. Корекція важковиховуваності.
58. Методична робота в школі, її зміст і форми.
59. Планування навчально-виховної роботи в школі.
60. Система освіти і Україні. Державні та місцеві органи управління школою.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Разом	Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1					СР	Змістовий модуль 2						ІНДЗ	не більше 60	не більше 60	не більше 100
T1	T2	T3	T4	МК 1		T9	T10	T11	T12	МК 3	СР				
5	5	5	5	5	15						15	25			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до заліку.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. Педагогіка як наука і мистецтво : презентація. URL : <https://ppt-online.org/133654> (дата звернення 27.08.2024)
2. Принципи та методи навчання у закладі вищої освіти. URL : <http://www.myshared.ru/slide/1124158/> (дата звернення 27.08.2024)
3. Основи сучасної дидактики. URL : <https://www.slideshare.net/cit-cit/1-73351630> (дата звернення 28.08.2024)

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій (термінологічний словник)

Авторитет вчителя – це не пов'язана з соціальним статусом, примусом і винагородами здатність учителя впливати на думки, почуття і поведінку учнів.

Академічні здібності – здібності до відповідної галузі науки (математики, фізики, біології, літератури і т.д.).

Викладання – це діяльність вчителя з організації і управління учінням.

Виховання – цілеспрямований і організований вплив на розвиток особистості вихованця.

Дидактикою або **теорією навчання** називають розділ педагогіки, в якому розкриваються наукові основи навчання.

Дидактичні здібності – здатність передавати учням навчальний матеріал, роблячи його доступним і зрозумілим, викликати інтерес до предмета, збуджувати в учнів активну самостійну думку.

Закономірність виховання – це об'єктивно існуючий, повторюваний суттєвий зв'язок, який характеризує розвиток і функціонування певного процесу чи явища.

Засоби навчання або виховання – це предмети середовища або життєві ситуації, спеціально включені у педагогічний процес.

Класно-урочна система навчання – це така організація навчального процесу, при якій учні групуються по класах і основною формою навчання є урок.

Комунікативні здібності – здібності до спілкування з дітьми, уміння знайти правильний підхід до учнів, налагодити з ними доцільні з педагогічного погляду взаємини, педагогічний такт.

Конформність – зміна індивідом власної поведінки або поглядів внаслідок реального чи уявного тиску групи.

Методи виховання – це способи прямого і опосередкованого впливу вихователя на свідомість, почуття і поведінку вихованців з метою розвитку в них бажаних якостей, ціннісних орієнтацій, звичок і переконань.

Методи навчання – це способи спільної діяльності вчителя і учнів, спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Механізми виховання – це шляхи розвитку мотиваційно-ціннісної сфери особистості в процесі засвоєння нею соціального досвіду.

Мовні здібності – уміння ясно і чітко висловлювати свої думки і почуття засобами мови, а також міміки і пантоміміки.

Навчання – це організована взаємодія вчителя і учнів, спрямована на пізнавальний розвиток останніх, засвоєння ними певних знань, умінь і навичок.

Натуралістична парадигма виховання стверджує, що дитина розвивається спонтанно, сама по собі, як органічно зростає рослина.

Організаторські здібності - це, по-перше, здатність організувати учнівський колектив, згуртувати його, надихнути на виконання важливих завдань і, по-друге, здібності правильно організувати свою власну роботу.

Освіта – результат навчання, обсяг засвоєних учнем систематизованих знань, умінь, навичок, способів мислення.

Педагогіка – наука про виховання. Свою назву педагогіка отримала від давньогрецьких слів "пайдос" - дитина і "аго" - вести. У дослівному

перекладі "пайдагогос" означає "провідник дітей". Педагогом у Давній Греції називали раба, який супроводжував дитину свого господаря до школи.

Педагогічна рада – це постійно діючий колегіальний орган, призначений для вдосконалення роботи школи, підвищення ефективності навчально-виховного процесу та надання допомоги педагогам школи у вихованні всебічно розвинутої особистості.

Педагогічна уява – це спеціальна здібність, що виражається у передбаченні наслідків своїх дій, у виховному проектуванні особистості учнів, пов'язаному з уявленням про те, що з учня вийде в майбутньому, в умінні прогнозувати розвиток тих або інших якостей вихованця.

Педагогічний процес – це виховання, яке здійснюється в умовах навчально-виховних закладів спеціально підготовленими фахівцями.

Перевиховання – це виховний процес, спрямований на подолання негативних якостей особистості учня, які сформувалися під впливом несприятливих умов виховання.

Перцептивні здібності – здатність проникати у внутрішній світ вихованця, психологічна спостережливість, пов'язана з тонким розумінням особистості учня і його тимчасових, психічних станів.

Принципи виховання – це вихідні положення, основні правила ефективної організації виховного процесу.

Принципи навчання – загальні нормативні положення, якими слід керуватися для забезпечення ефективності навчального процесу.

Професійна орієнтація школярів – обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних, медико-біологічних, виробничо-технічних заходів, спрямованих на допомогу учням у професійному самовизначенні.

Професійно-педагогічне спілкування є системою способів і прийомів соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, здійснення виховного впливу, налагодження взаємовідносин.

Самовиховання – це вищий етап виховного процесу, цілеспрямованої роботи над розвитком і самовдосконаленням людини від підліткового віку до зрілості.

Соціалізація – входження індивіда в соціальні стосунки, яке здійснюється шляхом засвоєння соціального досвіду і його відтворення у діяльності й спілкуванні.

Стиль педагогічного спілкування – індивідуально-типологічні особливості соціально-психологічної взаємодії педагога та учнів.

Технократична парадигма виховання розглядає останнє як цілеспрямоване формування вихователем дитини відповідно до свого задуму, як різновид продуктивної діяльності, спрямованої на перетворення, "обробку" об'єкта праці.

Урок – така форма організації навчання, при якій навчальні заняття проводяться вчителем з групою учнів постійного складу, одного віку і рівня підготовки протягом певного часу (45, 35 хвилин) і відповідно до розкладу.

Учіння – діяльність учня, спрямована на засвоєння певних знань, умінь і навичок.

8.3 Рекомендована література

Базова

1. Нагачевська З., Салига Н. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого бакалаврського) рівня вищої освіти. 2-ге вид., доповн. Та змінене. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ імені Василя Стефаника. 2022. 157 с.

2. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.

3. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство : Навчальний посібник. Київ : Кондор-Видавництво, 2019. 390 с.

4. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с.

5. Педагогіка: Навч. посіб. 4-те вид., стереот. / С.С. Пальчевський. – К.: Вид. «Каравела». 2024. 496 с.

Допоміжна

1. Большакова Н. О. Проектування системи національно-патріотичного виховання в школі. *Виховна робота в школі*. 2021. 12. С.18—26.

2. Вовченко О. Місце творчих груп учителів у системі методичної роботи сучасної школи (На прикладі матеріалів роботи творчої групи вчителів міста Полтави «Технології розвитку критичного мислення на уроках іноземної мови») *Deutsch*. 2020. 14. С.4—17.

3. Галкіна Л. Емоції як метод виховання: емоційна драматургія уроку музичного мистецтва як основа педагогічної технології. *Шкільний світ*. 2020. 3. Вкладка, С.1—4.

4. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

Перелік періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка	2021-2025
Педагогічна освіта: теорія і практика	2021-2025
Наука і освіта	2021-2025
Освіта та педагогічна наука	2021-2025

8.4. Інформаційні ресурси

1. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : вебсайт. URL : <https://uu.edu.ua>
2. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : платформа інтернет-підтримки навчального процесу moodle. URL : <https://vo.uu.edu.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL : <http://dnpb.gov.ua/ua/>
4. Електронна бібліотека Національної Академії педагогічних наук України. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/suak/corp.exe?&I21DBN=SLIR&P21DBN=SLIR&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=RES0000202
5. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (парламентська). URL : <http://nlu.org.ua/>
6. Нормативна база освітнього процесу у ЗВО та передвищої освіти. URL : www.rada.gov.ua
7. Хмельницький інститут соціальних технологій Університету „Україна” : вебсайт. URL : <https://hist.km.ua>

8.6. Фахові періодичні видання України з дисципліни

1. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. URL : <https://pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal>
2. Педагогічна освіта: теорія і практика. URL : <http://pedosv.kpnu.edu.ua/>
3. Наука і освіта. URL : <https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/arkhiv>
4. Освіта та педагогічна наука. URL : <https://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/>

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
MS Excel / Google Sheets	https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/excel https://www.google.com/sheets/about/	універсальні інструменти для ведення клієнтських баз даних, обліку послуг, формування звітів
Casebox / OpenCase	https://www.casebox.org/ https://open-cases.com.ua/	системи управління кейсами (Case Management), що дозволяють фіксувати звернення клієнтів і будувати план

		підтримки
МІС «Соціальна група»	https://socgr.gov.ua/	національна інформаційна система для органів соцзахисту – автоматизує оформлення допомог, роботу з ВПО тощо
E-Therapy / SimplePractice / TherapyNotes	https://www.simplepractice.com/ https://www.therapynotes.com/ https://www.e-therapy.com/	професійні платформи для онлайн-психотерапії, збереження нотаток, планування зустрічей
Zoom / Google Meet / Microsoft Teams	https://zoom.us/ https://meet.google.com/ https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-teams/group-chat-software	платформи для проведення онлайн-консультацій, супервізій і тренінгів
Qualtrics / SurveyMonkey	https://www.qualtrics.com/ https://www.surveymonkey.com/	онлайн-інструменти для анкетування, соціологічних опитувань і моніторингу клієнтів

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 11
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	Платформа Moodle